

Lâm Đồng: Tái cấu trúc ngành hàng thanh long

14:10 30/03/2026

Những biến động của thị trường năng lượng toàn cầu đang tạo áp lực lớn đối với sản xuất nông nghiệp, đồng thời đặt ra yêu cầu tái cấu trúc theo hướng chủ động, bền vững. Tại Lâm Đồng, ngành hàng thanh long – một trong những ngành hàng xuất khẩu chủ lực – đang chịu tác động rõ nét từ xu hướng này.

Tại Lâm Đồng, ngành hàng thanh long – một trong những ngành hàng xuất khẩu chủ lực

Chi phí đầu vào tăng cao, giảm chậm

Thời gian qua, giá nhiên liệu thế giới biến động mạnh, có thời điểm tăng khoảng 50%, kéo theo chi phí sản xuất nông nghiệp tăng đồng loạt. Các mặt hàng như phân bón, thuốc bảo vệ thực vật, vận chuyển đều tăng giá, tạo áp lực lớn đối với người sản xuất.

Thanh long, một trong những ngành hàng xuất khẩu chủ lực đang chịu tác động rõ nét bởi cú sốc từ thị trường xăng dầu, phân bón

Đáng chú ý, khi giá xăng dầu giảm, giá vật tư nông nghiệp lại có xu hướng giảm chậm, thậm chí duy trì ở mức cao. Tình trạng “tăng nhanh – giảm chậm” khiến nông dân gặp nhiều khó khăn, lợi nhuận bị thu hẹp.

Trong bối cảnh đó, cây thanh long – sản phẩm chủ lực trong chuyển đổi cơ cấu cây trồng – đang bộc lộ nhiều hạn chế về chi phí sản xuất và tính ổn định của thị trường tiêu thụ.

Ngành hàng thanh long chịu áp lực kép

Theo Hiệp hội Thanh long Bình Thuận (Lâm Đồng), chi phí sản xuất thanh long tăng đáng kể do giá điện chong đèn, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật và vận chuyển đồng loạt tăng theo giá nhiên liệu. Tuy nhiên, khi giá năng lượng hạ nhiệt, các yếu tố đầu vào này không giảm tương ứng, khiến chi phí vẫn duy trì ở mức cao.

Nghịch lý chi phí đầu vào và giá bán đầu ra đã làm giảm đáng kể hiệu quả sản xuất

Trong khi đó, giá thu mua thanh long phụ thuộc lớn vào thị trường xuất khẩu, thường xuyên biến động. Sự chênh lệch giữa chi phí đầu vào và giá bán đầu ra đã làm giảm đáng kể hiệu quả sản xuất.

Khảo sát tại một số vùng trồng trọng điểm cho thấy nhiều hộ nông dân đã giảm tần suất chong đèn, cắt giảm vật tư đầu vào hoặc tạm ngưng sản xuất trái vụ nhằm tiết kiệm chi phí. Điều này ảnh hưởng đến sản lượng, chất lượng sản phẩm và khả năng duy trì đơn hàng xuất khẩu.

Định hướng tái cấu trúc sản xuất

Trước những khó khăn nêu trên, ngành hàng thanh long đang từng bước chuyển đổi theo hướng nâng cao hiệu quả và tính bền vững.

Sử dụng phân bón thông minh, bón phân hợp lý và mô hình nông nghiệp tuần hoàn được xem là giải pháp lâu dài giảm lệ thuộc vào biến động thị trường vật tư

Các giải pháp được tập trung triển khai gồm: Áp dụng quy trình canh tác khoa học nhằm tối ưu chi phí đầu vào; phát triển nông nghiệp tuần hoàn, tận dụng phụ phẩm để sản xuất phân hữu cơ; đầu tư hệ thống năng lượng tái tạo nhằm giảm chi phí điện; đồng thời mở rộng thị trường xuất khẩu, giảm phụ thuộc vào một số thị trường truyền thống.

Thanh long, một trong những ngành hàng xuất khẩu chủ lực đang chịu tác động rõ nét bởi cú sốc từ thị trường

Bên cạnh đó, việc chuẩn hóa sản phẩm theo tiêu chuẩn quốc tế, truy xuất nguồn gốc và cấp mã số vùng trồng được xác định là yếu tố quan trọng để nâng cao giá trị và khả năng cạnh tranh của trái thanh long.

Cần đồng bộ chính sách hỗ trợ

Các chuyên gia cho rằng, để ngành hàng thanh long phát triển bền vững, cần tăng cường quản lý thị trường vật tư nông nghiệp, đảm bảo minh bạch giá cả và hạn chế tình trạng tăng giá bất hợp lý qua trung gian.

Cần tăng cường kiểm soát thị trường vật tư nông nghiệp, minh bạch giá cả, hạn chế tình trạng “neo giá” bất hợp lý qua các khâu trung gian.

Đồng thời, cần triển khai các chính sách tín dụng ưu đãi, hỗ trợ nông dân đầu tư vào năng lượng tái tạo, sản xuất hữu cơ và mô hình nông nghiệp tuần hoàn; thúc đẩy liên kết chuỗi và phát triển hợp tác xã nhằm nâng cao hiệu quả sản xuất.

Trong bối cảnh chi phí đầu vào biến động, việc tái cấu trúc ngành hàng thanh long theo hướng chủ động, tiết kiệm và bền vững là yêu cầu cấp thiết. Đây không chỉ là giải pháp ứng phó trước mắt mà còn là nền tảng để nâng cao giá trị và năng lực cạnh tranh của ngành hàng trong dài hạn.

Hoàng Phương